

Филозофски факултет
Универзитет у Нишу

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено : 22. 3. 2016.			
Орг. Јед.	Број	Трилог	Вредност

ИЗВЕШТАЈ О КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАСТАВНИКА

ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс за избор у звање:	Доцент
Ужа научна област:	Педагогија (Историја педагогије 1 и Историја педагогије 2)
Датум расписивања конкурса:	19. 02. 2016.
Конкурс објављен у:	Народне новине, Портал Филозофског факултета у Нишу
Пуно или непуно радно време:	Пуно радно време

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Датум именовања комисије:	Одлука Научно-стручног већа бр.
08. 03. 2015.	8/18-01-002/16-023

	Чланови комисије	Звање и датум избора у звање	Ужа научна област	Високошколска установа
1	др Бисера Јевтић	Ванредни професор, 15. 06. 2013.	Педагогија	Филозофски факултет у Нишу
2	др Јована Милутиновић	Ванредни професор, 08. 11. 2012.	Педагогија	Филозофски факултет у Новом Саду
3	др Јелена Максимовић	Доцент, 19. 09. 2011.	Педагогија	Филозофски факултет у Нишу

КАНДИДАТИ пријављени на конкурс:

- 1) др Јелена Петровић, доктор педагошких наука

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

1) Јелена, Стојан, Петровић, доктор педагошких наука

1.1. Лични подаци

Датум и место рођења:	03. 07. 1976. у Лесковцу
Место боравка, адреса:	Ниш, Сестре Баковић 1
Запослен/а у:	/
Професионални статус/ радно место:	/

1.2. Подаци о образовању

Основне студије, високо образовање:

Универзитет, факултет	Универзитет у Приштини, Филозофски факултет у Косовској Митровици
Студијски програм, група (смер, одсек):	Педагогија
Година уписа	1996.
Година завршетка	1999.
Стечени стручни назив	Професор педагогије
Просечна оцена	9,10

Други степен: магистарске студије, мастер или специјалистичке студије:

Универзитет, факултет	Универзитет у Приштини, Филозофски факултет у Косовској Митровици
Студијски програм, научна област:	Педагогија
Година уписа	2000.
Година завршетка	2008.
Стечени назив	Магистар педагошких наука
Просечна оцена	/
Тема магистарске тезе/ мастер / завршног рада	Утицај Џона Дјуија на педагошку теорију и праксу Србије
Ментор у изради	проф. др Радивоје Кулић

Трећи степен: докторске академске студије/ докторска дисертација

Универзитет, факултет	Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет у Новом Саду
Студијски програм, научна област	Педагогија
Година уписа	2010.
Година завршетка	2016.
Стечено научно звање	Доктор педагошких наука
Просечна оцена	/
ТЕМА докторске дисертације, Датум одбране	Интелектуално и емоционално васпитање у реформној педагогији са почетка 20. века – актуелност изворних схватања, 18. 01. 2016. године
Ментор у изради	проф. др Јована Милутиновић

1.3. ПРОФЕСИОНАЛНА КАРИЈЕРА

1.3.1. Досадашњи избор у академска звања

Универзитет, факултет	Филозофски факултет у Нишу
Звање и датум првог избора у академско звање	Асистент приправник, 01. 02. 2002.
Ужа научна област	Педагогија
Звање и датум другог избора у академско звање	Асистент, 17. 12. 2008.
Ужа научна област	Педагогија
Звање у тренутку конкурса и датум претходног избора	Асистент, 19. 10. 2011.
Ужа научна област	Педагогија

1.3.2. Педагошко искуство/ кретање у професионалној каријери/ радна места

Период	Послови
2002. – 2008.	Асистент приправник на предметима: Увод у педагогију, Историја педагогије, Теорије васпитања, Савремени педагошки правци и системи
2008. – 2014.	Асистент на предметима: Историја педагогије 1 и Историја педагогије 2, Теорије интелектуалног васпитања, Теорије моралног васпитања, Социјална педагогија, Савремени педагошки правци

1.3.3. Научно и стручно усавршавање (школе, семинари, курсеви)

Период	
јануар, 2014. – јун, 2014.	Студијски боравак на Индиана Универзитету (Bloomington, Indiana University, School of Education), САД, у оквиру Фулбрајт програма за развој младих научних кадрова, стипендираног од стране Владе САД (Fulbright Faculty Development Program).
19. – 30. јануара 2015.	Стручно усавршавање у оквиру Темпус пројекта (Master in Educational Leadership , Serbia, University of Szeged, Hungary) у Сегедину. 543848-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR

1.3.4. Чланство у стручним и научним удружењима

Нема података

2. ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА КАНДИДАТА

2.1. НАУЧНИ РАД

Пуни библиографски подаци о публикацији	М ...	бодова
Petrović J. (2013). Intelektualno vaspitanje u Djujievom pedagoškom sistemu. <i>Pedagoške dileme sodobne šole</i> , 115 – 125. Univerza na Primorskem Pedagoška fakulteta, A. F. M. Krakow University, Donbas State Pedagogical University, Horlivka Institute for Foreign Languages. Urednici: Boris Kožuh i Mara Cotić, Recenzenti: Nenad Suzić i Nataša Angeloska Galevska. CIP 37.01(082), ISBN 978-961-6917-02-5, Kožuh, Boris 266962176	M14	4
Petrović J. (2016). Dewey's theory of curriculum – overcoming the boundaries of traditional curricula. <i>Didactica Slovenica - Pedagoška obzorja</i> , 31. (u štampi) ISSN 0353-1392	M23	4
Максимовић, Ј., Петровић Ј. (2014). Улога школских педагога у образовању даровитих. <i>Зборник радова са међународног научног скупа: Даровити и квалитет образовања</i> , 305-316. Висока школа за образовање васпитача “Михаило Пупин”, Вршац. UKD 371.95, UDK 37.048.2, CIP 376.1-056.45 (082), ISBN 978-86-7372-191-0, 19(2014), COBISS.SR-ID 286077191	M33	1
Maksimović, J., Petrović J. (2014). Theoretical, Methodological and Practical Challenges for Research in Education. <i>Innovative potential of educational space subjects in the conditions of education modernization: Proceedings of the Vth International Scientific and Practical Conference, Part 1</i> (20-21 November 2014, Russia, Rostov-on-Don). Ermakov P.N., Belousova A.K. (editors). Rostov-on-Don: Southern Federal University, pp. 20-28. ISBN 978-5-9275-1400-7 UDK 316.6 ISBN 978-5-9275-1411-3 (P. 1.)	M33	1
Максимовић, Ј., Петровић Ј. (2013). Улога школских педагога у образовању даровитих. <i>Књига сажетака са међународног научног скупа: Даровити и квалитет образовања</i> , стр. 59-60. Висока школа за образовање васпитача Михаило Пупин, Вршац, 28. 6. 2013. god. CIP 159.928-053.5 (082). ISBN 978-86-7372-175-0. COBISS.SR-ID 279199239	M34	0,5
Ценић С., Петровић Ј. (2012). <i>Васпитање кроз историјске епохе. Књ. 1: Античка и феудална епоха</i> . Врање: Учитељски факултет у Врању, 208 str. ISBN 978-86-82695-89-9 COBISS.SR-ID 190662668	M42	5
Ценић С., Петровић Ј. (2012). <i>Васпитање кроз историјске епохе. Књ. 2: Епоха модерног доба</i> . Врање: Учитељски факултет у Врању, 236 str. ISBN 978-86-82695-90-5 COBISS.SR-ID 191979276	M42	5
Максимовић, Ј., Петровић Ј. (2015). Професионалне компетенције педагога у процесу глобализације образовања. <i>Педагогија</i> , 70(1), 61-72. ISSN 0031-3807	M51	3
Петровић Ј. (2016). Утицај Дјуијеве концепције васпитања на одређење васпитања код српских педагога. <i>Годишњак Педагошког факултета у Врању</i> , (7). Уредник: Сунчица Денић. Редакција: Стана Смиљковић, Дарина Дончева, Марјан Блажич. ISSN 1820-3396	M52	2
Maksimović, J., Petrović J. , Osmanović J. (2015). Professional competencies of future pedagogues. <i>Research in Pedagogy</i> , 5(1), 52-66. Belgrade: Academy for Education; Vršac: Preschool Training Teacher College. UDK: 37.015. ISSN 2217-7337. COBISS.SR-ID 268028167 DOI:10.17810/2015.05	M52	2
Османовић, Ј., Петровић Ј. (2015). Перцепција студената педагогије о теоријским и практичним знањима на основним и мастер академским	M52	2

студијама педагогије. <i>Педагошка стварност</i> , 61(3), 370-392. UDK 37.14:37-057.875 ISSN 0553-4569 COBISS.SR-ID 3883522		
Максимовић, Ј., Петровић Ј. , Османовић Ј. (2014). Значај методолошког образовања из угла будућих педагога. <i>Педагошка стварност</i> 60(2), 299-313. ISSN 0553-4569, UDK 37.013:001.8, UDK 37.013:303. BIBLID 0553-4569	M52	2
Максимовић, Ј., Петровић, Ј. (2014). Методолошко усавршавање наставника као допринос друштву знања. <i>Годишњак Учитељског факултета у Врању</i> , (5), 101-113. Уредник: Сунчица Денић. Редакција: Стана Смилковић, Дарина Дончева, Марјан Блажич. UDK 37.013.83, 37.035.3, ISSN 1820-3396, COBISS.SR – ID 174488844	M52	2
Maksimović, J., Petrović J. (2012): Development of the methodology of pedagogy in Serbia. <i>Research in Pedagogy</i> , 2(1), 151-178. Belgrade: Academy for Education; Vršac: Preschool Training Teacher College. UDK 303.832, ISSN 2217-7337, COBISS.SR-ID 268028167	M52	2
Maksimović, J. Petrović J. , Osmanović J. (2015). Medijske kompetencije školskih pedagoga u suzbijanju vršnjačkog nasilja. <i>In Medias Res: časopis filozofije medija</i> , 4(6), 912-923. UDK 37.015-051:316.77, ISSN: 1848-6304	M53	1
Maksimović, J., Petrović J. (2012). Attitudes of humanities and social sciences students on foreign language learning. <i>Facta universitatis Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History</i> , 11(1), 21–31. ISSN 1820-8509, UDC 316.644-057.875: [371.3:81'243	M53	1
Петровић Ј. (2005). Идеје прагматистичког учења и концепција нове основне школе код нас. <i>Савремени токови у образовању наставника, Зборник радова са међународног научног скупа</i> . 405 – 411. Врање: Учитељски факултет. UDK 371. 14(497.11)(082) ISBN 86-82695-21-9	M63	1
Петровић Ј. (2009). Извори и функција циља васпитања у Дјуијевој педагогији. <i>Образовање и усавршавање наставника – циљеви и задаци васпитно-образовног рада, Зборник радова са међународног научног скупа</i> . Ужице: Учитељски факултет, стр. 217-224. UDK 37.01. ISBN 978-86-80695-88-4. COBISS.SR-ID 170793996	M63	1
Петровић Ј. (2011). Васпитање за хумане односе у реформној педагогији. Васпитање за хумане односе – проблеми и перспективе, <i>Зборник радова са међународног научног скупа</i> , стр. 143-152. Ниш: Филозофски факултет. УДК 371.4. ISBN 978-86-7379-233-0. COBISS.SR-ID 188518412	M63	1
Јевтић Б., Петровић Ј. (2012). Интеркултурално образовање са погледом на будућност. <i>Образовање и савремени универзитет: тематски зборник радова</i> . стр. 25-35. Ниш: Филозофски факултет. УДК 37.017.92. ISBN 978-86-7379-266-8. COBISS.SR-ID 194774540	M63	1
Максимовић, Ј., Петровић Ј. (2013). Перспективе студија педагогије у процесу хуманизације односа на универзитету. <i>Зборник радова: Наука и савремени универзитет 2</i> , 155-168. Филозофски факултет, Ниш. UDK 378.145:37.01, СIP 378(082), 930(497.11)(082), 316:7:37(082), ISBN 978-86-7379-297-2, COBISS.SR-ID 201316044	M63	1
Максимовић, Ј., Петровић Ј. (2013). Професионалне компетенције педагога у процесу глобализације образовања. <i>Књига сажетака са научнг скупа: Наука и савремени универзитет 3</i> , стр. 122-123. Филозофски факултет у Нишу. ISBN 978-86-7379-303-0	M64	0,5
Максимовић, Ј., Петровић Ј. (2012). "Перспективе студија педагогије у процесу хуманизације односа на универзитету", <i>Научни скуп са међународним учешћем: Наука и савремени универзитет 2, Књига</i>	M64	0,5

сажетака. стр.22. Филозофски факултет, Ниш. ISBN 978-86-7379-264-4. COBISS.SR-ID 194791436		
Петровић Ј. (2010). Васпитање за хумане односе у реформној педагогији. <i>Васпитање за хумане односе – проблеми и перспективе</i> , Књига резимеа. стр.131. Ниш: Филозофски факултет. ISBN 978-86-7379-197-5. COBISS.SR-ID 178098188	M64	0,5

2.1.1. Индекс научне компетенције након претходног избора

Кандидат се први пут бира у наставничко звање.

2.1.1. Индекс научне компетенције од првог избора - укупно

Публикације и радови међународног значаја

Категорија	M14	M23	M33			M34	Укупно	Основних
број публикација	1	1	2			1	5	4
број бодова	4	4	2			0,5	10,5	10

Публикације и радови националног значаја

Категорија	M42	M51	M52	M53	M63	M64	Укупно	Основних
број публикација	2	1	6	2	4	3	18	15
број бодова	10	3	12	2	4	1,5	32,5	31

Укупно публикација	23	основних	19
Укупно бодова на основу публикација	43	основних	41
Укупно бодова (са категоријом M70)	52		50
M71 докторска дисертација - 6, M72 магистарска теза -3			

2.1.2. Цитираност радова кандидата

Нема података о цитираности.

2.1.3. Учешће на научним пројектима

Период	Назив научног пројекта	Носилац пројекта/ финансијер
2012. – 2014.	"Традиција, модернизација и национални идентитет у Србији и на Балкану у процесу европских интеграција" (179074)	Носилац: Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета у Нишу. Финансијер: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
2013. – 2015.	TEMPUS: Master in Educational Leadership (EdLead) 543848-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR	Grantholder: University of Kragujevac, Serbia-University of Niš, Serbia – partner http://edlead.edu.rs

2.1.4. Усмена излагања на међународним научним скуповима

Датум	Наслов излагања	Назив научног скупа, организатор, место одржавања
Од 18. до 21. септембра 2014.	„Медијске компетенције школских педагога у сузбијању вршњачког насиља“ (у коауторству са Ј. Максимовић)	Међународни интердисциплинарни симпозиј: <i>Filozofija medija (Buducnost medija)</i> . Sveučilište Sjever - Sveučilišni centar Koprivnica. Sekcija za filozofiju medija Hrvatskog filozofskog društva. Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja (Zagreb), Cres.
20. и 21. новембар 2014.	„Theoretical, Methodological and Practical Challenges for Research in Education“ (у коауторству са Ј. Максимовић)	Innovative potential of educational space subjects in the conditions of education modernization: The 5th International Scientific and Practical Conference, Southern Federal University, Rostov-on-Don, Russia.
15. и 16. новембар 2013.	„Професионалне компетенције педагога у процесу глобализације образовања“, (у коауторству са Ј. Максимовић)	Научни скуп са међународним учешћем: Наука и савремени универзитет 3, Филозофски факултет, Ниш.
28. јун 2013.	“Улога школских педагога у образовању даровитих” (у коауторству са Ј. Максимовић)	Међународни научни скуп: Даровити и квалитет образовања. Висока школа струковних студија за васпитаче, Вршац.
02. и 03. новембар 2012.	"Методолошко усавршавање наставника као допринос друштву знања" (у коауторству са Ј. Максимовић)	Научни скуп: Друштво знања и личност: путеви и странпутице (де)хуманизације, Бањалучки новембарски сусрети, Филозофски факултет, Бања Лука
16. и 17. новембар 2012.	"Перспективе студија педагогије у процесу хуманизације односа на универзитету" (у коауторству са Ј. Максимовић)	Научни скуп са међународним учешћем: Наука и савремени универзитет 2, Филозофски факултет, Ниш.
18. и 19. новембар 2011.	„Интеркултурално образовање са погледом на будућност“ (у коауторству са Б. Јевтић)	Научни скуп са међународним учешћем: Наука и савремени универзитет, Филозофски факултет, Ниш.
17. и 18. септембар 2010.	„Васпитање за хумане односе у реформној педагогији“	Научни скуп са међународним учешћем: Васпитање за хумане односе – проблеми и перспективе, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Ниш.
13. новембар 2009.	„Извори и функција циља васпитања у Дјуијевој педагогији“	Образовање и усавршавање наставника – циљеви задаци васпитно-

		образовног рада, Учитељски факултет Ужице, Универзитет Константин Филозоф, Педагошки факултет, Нитра и Пловдивски универзитет, у Ужицу
20. и 21. јун 2003.	„Идеје прагматистичког учења и концепција нове основне школе код нас“	Савремени токови у образовању наставника, Врање, Учитељски факултет.

2.2. Стручни радови

Нема података о стручним радовима кандидата

2.3. МИШЉЕЊЕ О НАУЧНИМ И СТРУЧНИМ РАДОВИМА КАНДИДАТА

Увидом у библиографију радова и после анализе самих радова, комисија је утврдила да кандидаткиња др Јелена Петровић показује изузетно интересовање за проучавање актуелних проблема педагошке науке. У својим радовима она прати кретања у савременој педагогији, како код нас тако и у ширем контексту, европске и светске педагогије. Свој допринос проучавању и разматрању тих питања дала је у бројним научним чланцима и учествовањем на националним и међународним научним скуповима.

У оквиру своје докторске дисертације, али и осталих публикованих радова она показује интересовање за сагледавањем педагошких проблема са аспекта њихове развојности и истраживањем контекста и узрочно-последичних односа који су допринели њиховом обликовању, те се може рећи да је јасно њено опредељење ка историјско-компаративном приступу у истраживању педагошких проблема савремене педагогије.

Способност кандидаткиње да спроведе обимно и релевантно историјско-компаративно истраживање и да укаже на значај, како истраживаног проблема, тако и значај и потребу овакве методолошке оријентације у педагогији, најбоље се може сагледати анализом докторске дисертације кандидаткиње. Докторску дисертацију под називом: *Интелектуално и емоционално васпитање у реформној педагогији са почетка 20. века – актуелност изворних схватања*, др Јелена Петровић је одбранила на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, 18. јануара 2016. године, под менторством проф. др Јоване Милутиновић. У дисертацији која садржи осам поглавља и обухвата 263 странице текста и 234 референце, др Јелена Петровић проучава више различитих педагошких појава које хоризонтално и вертикално повезује у оквиру временског периода од скоро једног века. Анализу садржаја користи као основну истраживачку технику, чији су резултати даље обрађивани компаративно и историјски.

Она најпре разматра услове у којима је реформна педагогија настала, и доследно историјском приступу, нуди разумевање овог концепта у контексту времена и друштва у коме је и настао. Овај моменат рада је значајан и због компаративног поређења са савременим захтевима који се пред педагогију постављају, јер сличности одређених историјских момената као што су друштвене и економске кризе и дубоке технолошке промене могу изазвати и слична педагошка стремљења. Аналогно томе је и утврдила да савремена педагогија тежи развијању алтернативних педагошких приступа и

плурализацији образовања из сличних разлога из којих је реформна педагогија тежила реформисању и интернационализацији. У овом делу она истиче да се подстицаји за развој нове педагошке парадигме на почетку 20. века могу пронаћи у потреби за решавањем друштвених противуречности, повратку хуманистичким вредностима и стварању нових филозофских оријентација. Анализом основних теоријских поставки, кандидаткиња закључује да теоријску основу васпитних концепција реформне педагогије чине схватања слободе и природе детета као основних постулата његовог развоја, те да су сходно томе циљеви васпитања одређени као усмеравајући елементи, и да се подразумева њихова развојност и плуралност. Теорије интелектуалног и емоционалног васпитања које су изграђене на тој основи теже равнотежи и слободном развоју детета при чему је основна сврха васпитања да обезбеди повољне услове који ће подстаћи развој унутрашњих ресурса детета. Кандидаткиња закључује да је реформна педагогија теоријски, али и практично показала да је интелектуални развој подршка здравом емоционалном животу, као и да се улагање у емоционални развој детета повољно одражава на његово интелектуално напредовање. Педагошко деловање које подржава равнотежу интелектуалног и емоционалног одликује се позитивном интеракцијом и комуникацијом међу актерима васпитног и наставног процеса и поклањањем значајне пажње подстицању унутрашње мотивације.

У оквиру једног од истраживачких питања кандидаткиња анализира посебне моделе алтернативних школа које су првенствено настале као реформне школе у оквиру реформне педагогије, али су се током 20. века одржале и развијале, те и данас успешно делују. Оне су и својеврсни педагошки експерименти, те би савременој школи могле послужити као модели за васпитна и методичка решења и модели на основу којих би се градила пракса емоционалног и интелектуалног васпитања и њиховог односа. Кандидаткиња даје осврт и на савремене алтернативне школе у свету које представљају наставак тежњи реформне педагогије, посебно истичући њихову улогу у плурализацији васпитних и школских система и улогу у отварању простора за развијање програма емоционалног васпитања и хуманизацију школе. На крају, кандидаткиња закључује да су нека од решења насталих у оквиру реформне педагогије већ прихваћена у традиционалним школама, где су модификована или су еволуирала, али су у сваком случају допринела њиховом развоју. Међу њима су најзначајнија она која су допринела демократизацији школе и њеном отварању за интересовања и потребе ученика, као што су увођење институције ученичког парламента, изборних предмета, кабинетске наставе и разних врста секција. Такође постоје многа дидактичко-методичка решења која су потекла из реформне педагогије као што су искуствено учење, учење рукама (које се односи на све врсте ручних, занатских и уметничких активности), индивидуални и групни пројекти деце, самостални истраживачки рад. Као актуелни проблеми могу се издвојити проблеми инклузије у образовању, описно оцењивање и праћење постигнућа ученика, којима је у реформној педагогији било посвећено доста простора. У нашим школама прихваћен је и пројекат *Корак по корак*, који се развио из неких аспеката педагогије Марије Монтесори и Селестина Френеа. Увођењем таквих програма отворен је простор и за друге идеје настале у оквиру реформне педагогије, а тичу се средине и материјала за учење, индивидуалног напредовања и поштовања дечијих интереса.

Актуелност идеја реформне педагогије које се односе на интелектуално и емоционално васпитање, кандидаткиња посебно сагледава у односу на одредбе Закона о основној школи. Анализом законом постављених исхода образовања она је закључила

да се од школа у Србији очекује да развијају критичко и креативно мишљење и да овладају техникама учења. Од система образовања и васпитања очекује се и да, између осталог, подстакне развој метакогнитивних способности ученика. Ови захтеви су израз савремених схватања интелектуалног васпитања и потреба друштва у коме живимо, али су неоспорно били постављени и као платформа за развој концепције интелектуалног васпитања у реформној педагогији. У домену емоционалног васпитања је сличност још израженија, јер од десет постављених исхода, чак шест носе емоционалне квалитете, односно захтевају добро осмишљено емоционално васпитање како би се остварили. Постављени исходи се односе на ефикасну комуникацију и сарадњу са другима и у оквиру тимова, која у суштини захтева социјално-емоционалне компетенције, а била је основно васпитно средство, и одлика наставе реформних школа.

Ова дисертација представља оригиналан допринос педагошкој науци на више начина. Пре свега, избором овако значајног проблема за истраживање који је веома комплексан и недовољно истражен у нашој педагошкој теорији. Истовремено, проблем односа интелектуалног и емоционалног васпитања у савременој педагогији сматра се значајним проблемом свих педагошких система, а не само нашег, те се ова дисертација може сматрати доприносом расветљавања овог односа у савременој педагогији. Осим тога, ова дисертација нуди један теоријски образложен педагошки приступ ученику, његовим потребама и могућностима и нуди конкретне препоруке за педагошку праксу којима се на њих може одговорити. Показала је да се интелектуално и емоционално васпитање могу повезати у педагошком раду, и то на такав начин да служе као подршка једно другом и подстичу когнитивни и афективни развој детета. Резултати до којих се у овој дисертацији дошло, проучавањем интелектуалног и емоционалног васпитања, могу допринети ширем прихватању емоционалног васпитања и разумевању могућности његове примене у школама. Отвореност ка новим формама интелектуалног и емоционалног васпитања у школи подразумева и отвореност за нове педагошке приступе и организационе моделе школа, што представља својеврсну подршку плурализацији васпитних и школских система, те се допринос овог рада може сагледати и у том смислу. Коначно, ова дисертација је дала целовиту анализу реформне педагогије, сагледавајући је као покрет који је јединствен и специфичан, и истовремено веома разнолик и некохерентан. Ова дисертација доприноси бољем разумевању реформне педагогије, њених основних питања и њене улоге, како у историјском развоју, тако и у савременим педагошким стремљењима.

У овом извештају комисија је такође разматрала и научне радове кандидаткиње имајући у виду њихов значај и допринос струци и науци. При томе наглашавамо да су изабрани они прилози који потврђују опредељеност кандидаткиње да се бави значајним питањима подручја и премета за које је заинтересована на овом конкурс. То су радови чија се основна тематика налази у оквирима историје педагогије и који анализирају актуелност различитих теоријских поставки педагошких класика.

Значајан прилог националној историји педагогије представља рад под насловом *Утицај Дјуијеве концепције васпитања на одређење васпитања код српских педагога*, штампан у броју 7, *Годишњака Педагошког факултета у Врању* за 2016. годину. Овај рад је осврт на српску педагогију у периоду пре и после Другог светског рата и указује на основна схватања српских педагога која су утицала на формирање њеног идентитета и на покушаје да се развије аутентична српска педагогија у периодима обележеним значајним утицајима од стране великих педагошких система и покрета. Схватања о васпитању српских педагога су поређена са схватањима Цона Дјуија као једног од

најутицајнијих педагога 20. века, са циљем да се утврди да ли и у којој мери је српска педагогија била отворена за реформне утицаје и за прихватање прагматистичких и прогресивистичких идеја овог педагога. Кандидаткиња закључује да је утицај Дјуијевих идеја приметан, али ипак ограничен на мали број српских педагога прве половине 20. века, пре свега на Војислава Младеновића и Вићентија Ракића. Ширење ових схватања међу српским педагозима прекинуо је Други светски рат, и оне су све до осамдесетих година 20. века потпуно потиснуте. У савременој српској педагогији ауторка примећује одразе Дјуијевих идеја, међутим закључује да су оне пре израз актуелности педагошког учења Џона Дјуија, и да у српску педагогију улазе посредно преко схватања савремених аутора који су наклоњени неопрагматизму и конструктивизму у педагогији. Посебна вредност овог рада је у томе што прати однос српских педагога према основном педагошком појму, појму васпитање, кроз 20. век, нудећи тако читаоцима слику о основним кретањима у српској педагогији на сажет и концизан начин.

Кандидаткиња се бави проблемима интелектуалног васпитања из перспективе педагогије Џона Дјуија у раду под насловом *Интелектуално васпитање у Дјуијевом педагошком систему*, штампаном у оквиру тематског зборника *Pedagoške dileme sodobne šole (2013)*, уредника Бориса Кожуха и Маре Цотић. Највећа вредност овог рада налази се у вештом издвајању најзначајнијих аспеката Дјуијеве теорије интелектуалног васпитања и њиховом повезивању са актуелним стремљењима у савременој педагогији. Основно полазиште је сама дефиниција интелектуалног васпитања која се код Дјуија повезује, пре свега, са развојем мишљења. У раду су затим образложени фактори који су веома значајни за несметани развој мишљења, као што су лично искуство детета, стварање навика и активно интересовање за садржаје који се користе у настави. Ауторка анализира и Дјуијеве препоруке за грађење курикулума који ће на адекватан начин подстицати интелектуални развој деце и који ће понудити могућност самосталног истраживачког рада, а који је неопходан у развоју научног мишљења коме се у савременој педагогији тежи. Анализа Дјуијевих ставова је извршена на основу опсежне анализе оригиналних радова у области развоја мишљења и интелектуалног васпитања овог веома плодног аутора, при чему се ауторка користила искључиво изворном литературом. Дјуијеве идеје у раду су изложене јасно и прецизно, те је овај рад значајан прилог разумевању овог аспекта, иначе сложеног и обимног педагошког система какав је систем Џона Дјуија. Са друге стране, ауторка је успела да ове ставове и препоруке у потпуности приближи савременим стремљењима у педагогији и учини корисним модерној педагогији.

Две монографије обједињене заједничким насловом *Васпитање кроз историјске епохе (2012)*, у издању Учитељског факултета у Врању, написане у коауторству са С. Ценићем, су несумњиво један од најзначајнијих доприноса кандидаткиње у изучавању проблема васпитања са историјског аспекта. Како је, у обе монографије, у проучавању проблема васпитања заузет историјско-хронолошки приступ, прва књига прати развој васпитања као делатности током античке и феудалне епохе завршавајући се са педагошким учењима Јана Амоса Коменског и Џона Лока, који утиру стазе педагошким стремљењима модерног доба, док друга књига анализира васпитање у модерној епохи (од почетка 18. до прве половине 20. века) као теоријски конструкт и његову практичну реализацију. *Књига прва: Античка и феудална епоха* написана је на 208 страница и садржи пет поглавља. Усмерена је на смисао и значај васпитања у раним фазама развоја друштва, као и на његово редефинисање у складу са променама које је друштво носило током античке епохе и периода средњег века. Аутори су сконцентрисани на развој

значајних појмова и васпитних феномена у овом периоду који су значајни за разумевање васпитања као делатности. То су, између осталих, појам калокагатије, Платонова *Политеја*, васпитни идеал „седам слободних вештина“, развој космополитизма, али и политика „хлеба и игара“ римске државе. Значај и еволуција хришћанске филозофије васпитања, такође, заузима значајан простор у овој расправи. *Књига друга: Епоха модерног доба*, написана је на 236 страница и садржи три велике целине од којих је свака подељена на више потпоглавља. Усмерена је на проучавање улоге и места васпитања у филозофским и васпитним системима мислилаца 18, 19. и прве половине 20. века, као и историјским околностима институционализације васпитне делатности. Међу значајним темама обрађеним у овој монографији издвајамо развој идеје о слободном васпитању чија се еволуција прати од 18. века и њеног творца Ж. Ж. Русоа, до педагошких праваца и покрета у 20. веку који су и практично реализовали неке од њених аспеката и развој хербартијанске педагогије, почев од њених корена у идеалистичкој филозофији класика немачке филозофије 18. века, до њене критике у реформној педагогији 20. века. Осим тога значајна пажња посвећује се и односу државе и васпитања и разматрају се разни аспекти тог односа узимајући у обзир и хронолошке и географске разлике, илуструјући на који начин су ти односи утицали на облик и структуру школских система и свету.

Садржаји и поглавља су организовани тако да читаоцу дају прегледност и лак увид у педагошка учења најзначајнијих мислилаца у одређеним периодима, али и опште одлике васпитне делатности и утицаја духа времена и историјских околности на обликовање мисли о васпитању као и васпитне делатности. Обимност обрађених материјала и потреба да се аутор креће кроз широки временски опсег није ускратила читаоце за дубину научног увида у истраживани проблем. Напротив, аутори износе значајне увиде произашле из овог обимног проучавања и нуде читаоцима могућност и подстицај за даље истраживање. На крају обе књиге постоје значајни прилози у виду бележака о појмовима и биографских бележака о ауторима којих се текст књиге дотиче, што је својеврсна помоћ за разумевање текста, али и студентима и свим заинтересованим читаоцима који желе додатне информације.

Сколоност кандидаткиње ка истраживању националне историје педагогије препознаје се и у осврту на проучавање историјског развоја методологије педагогије у Срба од краја 19. века па до данас у раду: *Развој методологије педагогије у Срба* (2012), у коауторству са Ј. Максимовић, штампаном у часопису *Истраживања у педагогији*, 2(1). Рад обрађује улогу еминентних српских педагога у развоју српске методологије педагогије, затим догађаје који су били од значаја за даљи развој српске методологије педагогије, као и уџбенике, монографије и часописе, који су допринели конституисању науке о васпитању у Србији. Рад садржи више целина хронолошки одређених на основу значајних прекретница у развоју методологије педагогије. То су развој методологије педагогије у 19. и почетком 20. века; развој методологије педагогије од Другог светског рата (1944/45) до 1991/92. године; стање методологије педагогије у последњој деценији 20. века; стање методологије педагогије на почетку 21. века. У раду је коришћена историјска метода, као основна метода историјских истраживања, и анализа садржаја педагошке документације као основна техника истраживања.

Кандидаткиња закључује да у првом истраживаном периоду не постоје институционални и кадровски услови који би омогућили широки развој ове педагошке дисциплине, те да је њен развој у рукама еминентних педагога који су се школовали у иностранству, што је и резултирало различитим приступима у проучавању педагошких

појава. У наредном периоду (после Другог светског рата) евидентан је утицај совјетске педагогије, али ни он није текао равномерно, па је доводио до екстрема и једностраности, што је поново резултирало одсуством опште методолошке оријентације код српских педагога. Кандидаткиња закључује да су се, захваљујући чињеници да се методологија педагогије развијала под утицајем методологије педагогије других земаља, у том периоду задржале многе епистемолошке и методолошке слабости, тако да је активност у домену педагошких истраживања у том периоду била веома сиромашна. Интензиван развој методологије педагогије почиње тек у другој половини 20. века, када велики број педагога почиње да се бави питањима методологије педагошких истраживања, када је издат велики број уџбеника, часописа и лексикона у овој области и када се почиње изучавати на факултету (на катедрама за педагогију), као самостална студијска дисциплина. Закључак кандидаткиње је да методологија педагогије достиже своју пуну афирмацију на крају 20. и почетком 21. века, што се препознаје у усавршавању техника и инструмената за емпиријска истраживања, али и отвара пут новим методолошким оријентацијама.

Општи утисак комисије је да кандидаткиња својим радом значајно доприноси богаћењу фонда педагошких знања у нашој земљи истраживањем актуелних проблема, те да своје закључке излаже јасно, систематично и компетентно. У својим радовима користи релевантну научну и стручну литературу, претежно на српском, енглеском и немачком језику.

3. ПЕДАГОШКИ РАД И ДОПРИНОС РАЗВОЈУ НАСТАВЕ

Кандидаткиња се први пут бира у наставничко звање, али је као асистент на Департману за педагогију Филозофског факултета Универзитета у Нишу у својству сарадника стекла запажено наставно искуство. При томе је показала способност да на креативан начин излаже наставне садржаје, да обавља консултације, да води израду семинарских радова, те да као асистент учествује у реализацији свих предиспитних и испитних активности.

4. ДОПРИНОС РАЗВОЈУ НАСТАВНО-НАУЧНОГ ПОДМЛАТКА

Кандидаткиња се први пут бира у наставничко звање, те нема података о оваквој врсти доприноса.

5. ЕЛЕМЕНТИ ДОПРИНОСА АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Кандидаткиња је током свог ангажовања на Филозофском факултету у Нишу активно учествовала у раду Департмана за педагогију и у другим телима Факултета. Била је Секретар Департмана за педагогију у више мандата (2002 – 2004, 2005 – 2006. и 2011 – 2012), током којих је, осим редовних обавеза, и активно учествовала у акредитацији и реакредитацији студијског програма Основних академских студија педагогије. Обављала је и функцију Секретара Центра за педагошка истраживања (2009 – 2010), у оквиру које је била активно ангажована на реализацији научног скупа са међународним учешћем: Васпитање за хумане односе – проблеми и перспективе и учествовала у уређивању *Књиге резимеа* са поменутог скупа. У периоду од 2010. до 2014. године била је члан Савета Филозофског факултета.

6. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Комисија, на основу увида у научни рад кандидаткиње, закључује да др Јелена Петровић испуњава услове за избор у звање по овом конкурс. Анализом је утврђено да она пружа изузетан допринос ширењу и обогаћивању научних сазнања у области васпитања и образовања, посебно у области истраживања историјско-педагошких тема, као и да је изузетно ангажована на промовисању и даљем развијању теоријских достигнућа педагошке науке, што се препознаје у њеном ангажовању на научним скуповима и учешћу у научним пројектима. Кандидаткиња такође показује изузетну опредељеност ка личном и стучном усавршавању што је доказала учествујући у захтевним програмима стучног усавршавања.

Комисија, с обзиром на изложене чињенице, као и узимајући у обзир одредбе Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Нишу, Статута Филозофског факултета у Нишу и Правилника о избору у звања наставника и сарадника Филозофског факултета у Нишу, констатује да др Јелена Петровић испуњава све услове предвиђене законом за избор у звање доцент. Комисија са задовољством предлаже избор др Јелене Петровић у звање доцент за ужу научну област Педагогија (Историја педагогије 1 и Историја педагогије 2) на Филозофском факултету Универзитета у Нишу.

У Нишу,
22. 03. 2016. године

Комисија за писање извештаја:

Проф. др Бисера Јевтић, ванредни професор
Филозофског факултета у Нишу

Проф. др Јована Милутиновић, ванредни професор
Филозофског факултета у Новом Саду

Доц. др Јелена Максимовић, доцент
Филозофског факултета у Нишу